

[Justitsministeren]

en oversigt over, hvad de seneste kommissionsdomstole – som vi jo igennem de sidste ti år har haft et betydeligt antal af – har kostet, og der er, som det også er fremgået, tale om betydelige udsving. De økonomiske konsekvenser af dette forslag vil jo afhænge af, i hvilket omfang man måtte vælge at nedsætte undersøgelsesretter, og i den sammenhæng, bevares, kan der være tale om betydelige merudgifter; men det er alene antallet af disse undersøgelser, som er afgørende for de økonomiske konsekvenser.

Fru Ebba Strange spurgte mig, hvornår man indførte dommerundersøgelser. Ligesom fru Ebba Strange skal jeg nok være mig for her at sætte et årstal på en besvarelse, som jeg ikke er i stand til at give fru Ebba Strange.

Kommissionsdomstolene hviler jo på retsplejelovens § 21, hvorimod dommerundersøgelser ikke – og det er derfor, at vi nu har fremsat dette forslag – har en særlig lovmæssig hjemmel. Hvordan forholdt det sig tidligere? Man har vel haft det, stort set siden vi fik en grundlov, men der har været forskellige traditioner. Det er et spørgsmål, som jeg vil foretrække at få lejlighed til at dyrke nærmere, før jeg giver fru Ebba Strange en konkret besvarelse.

Jeg synes, at det afgørende er, at vi her og nu får skabt et lovmæssigt grundlag for den type undersøgelser i stedet for den usikkerhed, der hidtil har været gældende.

Vi får nu lejlighed til at drøfte forslaget i udvalget, og de synspunkter, som jeg her er fremkommet med i salen, er jeg naturligvis indstillet på at præcisere over for udvalget.

Det gælder også spørgsmålet om offentliggørelse af en dommerundersøgelse.

Jeg håber som sagt på en hurtig og velvillig behandling af lovforslaget.

Ebba Strange (SF):

Først lige en lille bemærkning: Jeg tror ikke, det er så længe siden, at vi startede på dommerundersøgelser, jeg tror i virkeligheden, det er noget ret nyt. Jeg kan se, at Justitsministeriets embedsfolk dernede er parate til at gå hjem og finde ud af det. Men det var slet ikke det, jeg ville sige noget om.

Det, jeg ville sige noget om, var justitsministerens sidste indlæg, hvor han siger, at hvis dommerundersøgelsen vælges frem for kommissionsdomstolen, kan det være, fordi der er

vægtige grunde til de lukkede døre. Det, der var mit budskab, var, at hvis der er vægtige grunde til at lukke dørene, så rummer retsplejeloven mulighederne; man kan såmænd bare fortsætte fra den § 21, som vi tager udgangspunkt i, og fortsætte med § 29, som starter: »Retsmøderne er offentlige, hvor ikke det modsatte særlig er foreskrevet.« Og så fortsætter man med, i hvilke tilfælde man kan lukke dørene.

Det har jeg ikke noget imod. Men mit budskab var, at jeg synes, det skal være den dommer, man vælger til at lave undersøgelsen, der skal træffe beslutningen om, hvorvidt der i dette tilfælde er særlige grunde til, at dørene skal lukkes. Jeg tror, det bliver det, vi kommer til at diskutere i Retsudvalget.

Jeg har i hvert fald brug for, at det bliver sagt fra SF's side, at mulighederne for dørlukning er til stede i retsplejeloven, og jeg mener, det må være op til dommeren at beslutte, om det skal ske eller ej, og ikke den til enhver tid siddende regering, som kan mistænkes for at have andre hensigter med på forhånd at beslutte at lukke dørene.

Justitsministeren (Engell):

Kun kort til fru Ebba Strange: Det historiske kan vi vende tilbage til. Som sagt vil jeg også godt bede nogle skriftkloge om at se på den del af det.

Hvis man ser på de kommissionsdomstole og de dommerundersøgelser, som er blevet gennemført gennem de seneste år, har der jo været en meget forskellig praksis. Nogle af undersøgelserne er blevet gennemført i fuld offentlighed, fuld åbenhed; ved andre har der været dele af undersøgelsen, som er blevet gennemført for lukkede døre, og andre dele af den samme undersøgelse er gennemført i fuld åbenhed. Så der har været lidt skiftende praksis.

Jeg mener, det er rigtigt, og det er jo også det, der fremgår af forslaget, at man fra starten siger: Vi har to typer af undersøgelser, og så må man – og det vil sige regeringen, justitsministeren – i forbindelse med nedsættelsen af en undersøgelsesret eller en kommissionsdomstol afgøre, om det skal være den ene eller den anden form. Og det kan man gøre gennem det forslag, som jeg har fremsat, ved at sige, at kommissionsdomstolen er for åbne døre, undersøgelsesretten for lukkede døre.